

ingediend op **2047** (2023-2024) – Nr. 2
18 april 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Willem-Frederik Schiltz

over het voorstel van resolutie

van Johan Danen, Mieke Schauvliege en Björn Rzoska

over het asbestsaneringsbeleid in Vlaanderen

Documenten in het dossier:

2047 (2023-2024) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

1322 (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Stijn De Roo, Tinne Rombouts;

Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;

Staf Aerts, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;

Bart Tommelein, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Chris Steenwegen;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Op dinsdag 16 april 2024 besprak de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie het voorstel van resolutie van Johan Danen, Mieke Schauvliege en Björn Rzoska over het asbestsaneringsbeleid in Vlaanderen (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2047/1).

Dit voorstel van resolutie werd namens de indieners toegelicht door Johan Danen. Hij maakte daarbij gebruik van een presentatie die terug te vinden is op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting

Johan Danen licht toe dat het voorstel van resolutie over het asbestsaneringsbeleid al een aantal keer is bijgesteld, omdat het voor een stuk door de regelgeving is ingehaald. Dat is een goede zaak, maar de asbestproblematiek is daarmee nog lang niet opgelost. Meer dan 25 jaar na het asbestverbod is er nog heel veel asbest aanwezig in Vlaanderen en heerst er ook een vals gevoel van veiligheid rond asbest. Er zijn dus nog heel wat extra maatregelen nodig om Vlaanderen echt asbestveilig te maken tegen 2040, wat op zich al geen ambitieuze doelstelling is.

In dit voorstel van resolutie haalt Groen een beperkt aantal haalbare maatregelen aan. Om te beginnen wil Groen een asbestsaneringsfonds, gespijsd door voormalige asbestverwerkende bedrijven én de overheid. Zowel de bedrijven in kwestie als de overheid hebben namelijk een historische schuld: samen hebben ze lange tijd de problematiek geminimaliseerd, mensen valselijk gerustgesteld en noodzakelijke maatregelen uitgesteld. Het fonds moet zorgen voor continuïteit in de financiering en moet ook toelaten om bepaalde zaken versneld aan te pakken.

Het asbestattest zou een ruimere toepassing moeten krijgen – niet alleen voor koopwoningen, maar ook voor huurwoningen – en het zou voorafgaand aan de verkoop van een gebouw beschikbaar moeten worden gesteld, niet bij het ondertekenen van het compromis.

Verder pleit Groen voor een gratis asbestscreening bij renovatie, een Vlaams melden steunpunt, een tussenkomst in saneringskosten, een verbod op asbestdaken tegen 2034, een prioritaire asbestsanering in scholen, een kwaliteitsvolle asbestontvangstinstallatie in containerparken, een versnelde sanering van bodems en een aanpak van asbesthoudende waterleidingen.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomst van Freya Perdaens

Freya Perdaens deelt de bezorgdheid over asbest, maar vindt wel dat er tijdens de zittingsperiode al heel wat gebeurd is rond het thema: er is het Actieplan Asbestafbouw, dat regelmatig bijgestuurd wordt, er wordt versneld werk gemaakt van asbestafbouw, en er wordt extra financiële ondersteuning geboden. In die zin lijkt het voorstel van resolutie haar ietwat achterhaald.

De spreker heeft ook bedenkingen bij de verschillende voorgestelde maatregelen. Ten eerste is de financiering van een asbestsaneringsfonds zeer onzeker. Voor de N-VA is het vooral ook de vervuiler die dat moet spijzen. Wat het meldpunt betreft: burgers kunnen daarvoor al terecht bij de milieudienst van hun gemeente of de politie. Voor ophaling en verwerking is er ten slotte een verhoogde tegemoetkoming via Mijn VerbouwPremie.

Het stoort Freya Perdaens verder dat Groen op Vlaams niveau extra inspanningen vraagt, terwijl de partij op federaal niveau vol op de rem gaat staan. In de Kamer lag een wetsvoorstel voor om de immuniteit van asbestproducenten af te nemen,

met oog op het principe 'de vervuiler betaalt', maar dat heeft Groen mee weggestemd. Dat is bijzonder hypocriet.

2.2. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz vindt de uithaal van Freya Perdaens niet helemaal terecht: dat Groen verschillende accenten legt, is vooral te wijten aan haar rol als oppositiepartij op het ene niveau en regeringspartij op het andere niveau. Dat is een situatie die ook de N-VA niet onbekend is. Het is aan te raden om niet met de vinger te wijzen en vooral te focussen op het eigen niveau.

Willem-Frederik Schiltz erkent evenwel dat het Asbestfonds op federaal niveau herbekeken moet worden, want met de bijdrage van de bedrijven daarin loopt het krom. Het wetsvoorstel van Valerie Van Peel was op dat vlak geen oplossing, want het schoot zijn doel voorbij: ofwel kiest men voor een fonds en dan is de aansprakelijkheid van bedrijven afgegrensd, ofwel kiest men voor aansprakelijkheid en schadevergoedingen. Een combinatie van beide is geen optie.

Minister Demir heeft Eternit trouwens in gebreke gesteld. De uitkomst daarvan is nog niet zeker, maar het zet de voormalige producenten in elk geval onder druk om hun bijdrage in het Asbestfonds te herbekijken.

Het voorstel van resolutie van Groen zou de spreker meer in de diepte willen bestuderen in een volgende zittingsperiode. Het voorstel vereist namelijk heel wat beleidsmaatregelen om tot resultaten te leiden en komt, met het einde van de zittingsperiode in zicht, dus op een slecht moment. Open Vld is een bondgenoot om het asbestbeleid grondig te herbekijken, maar dat moet besproken worden in het kader van een nieuw regeerakkoord.

Daarbij aansluitend: men moet ook telkens het resultaat voor ogen houden. Als de druk plots heel sterk en ondoordacht wordt opgevoerd, bestaat het risico dat het kostenplaatje ontspoot, zoals in Nederland is gebeurd, of dat asbestverwijdering niet meer correct verloopt.

Asbestverwijdering moet ook doordacht gebeuren, want asbest is het gevaarlijkst als het gemanipuleerd wordt, als het verwijderd wordt. Men moet ook proberen te vermijden dat de kosten voor particulieren te hoog oplopen, zoals in Nederland gebeurd is, want ook dat werkt contraproductief.

2.3. Tussenkost van Tinne Rombouts

Ook voor cd&v staat asbest hoog op de agenda, aldus *Tinne Rombouts*, want het is een grote uitdaging. De Vlaamse Regering zet er al twee zittingsperiodes heel sterk op in en zal dat ook moeten blijven doen in de volgende zittingsperiode.

De elementen in het voorstel van resolutie kunnen ook voor cd&v dienen als startpunt om het asbestbeleid verder te ontwikkelen, maar de vraag is hoe die elementen passen in een haalbaar en betaalbaar beleid, zowel voor de overheid als voor particulieren die met asbest geconfronteerd worden. Er is dus nog verder debat nodig om alles te concretiseren, maar dat zal iets zijn voor het volgende Vlaams Parlement.

2.4. Tussenkost van Leo Pieters

Net als de voorgaande sprekers waardeert *Leo Pieters* het werk van Groen, maar hij voelt de nood om alle punten afzonderlijk en grondig te behandelen, net om te vermijden dat Vlaanderen dezelfde fouten maakt als Nederland en het kosten-

plaatje ontspoort. Het Vlaams Belang zal het voorstel van resolutie dan ook niet steunen.

Wat het asbestattest betreft, heeft het Vlaams Belang twee bedenkingen. Er zit enerzijds een te korte tijdspanne tussen het in kaart brengen van asbest in Vlaanderen via het asbestattest en het weghalen ervan. Anderzijds zorgt het verplichte karakter van het attest, net zoals bij het energieprestatiecertificaatattest, ervoor dat mensen het nut er niet altijd van inzien.

2.5. Repliek van Johan Danen

Johan Danen merkt wel veel steun bij de commissieleden, maar niet in die mate dat ze het voorstel van resolutie zullen goedkeuren. Dat is jammer, want een resolutie drukt net de wil uit van een parlement, ook over zittingsperiodes heen. Het staat de volgende Vlaamse Regering vrij om de verschillende elementen in de resolutie in te vullen zoals zij dat wil. Dat is schering en inslag bij resoluties.

Het klopt dat het Vlaamse asbestbeleid in de loop van de jaren geëvolueerd is, maar daar staat tegenover dat Vlaanderen een van de meest asbestvervuilde regio's ter wereld is. Het is niet meer dan logisch dat een overheid dan actie onderneemt, zeker als die overheid daar zeer lang mee gewacht heeft.

De kritiek van Freya Perdaens had Johan Danen verwacht. Maar als het ene niveau altijd op het andere wacht om stappen vooruit te zetten, dan gebeurt er in België niets meer. Op thema's als asbest is het belangrijk om los van ideologie beslissingen te nemen. Dat komt de meest kwetsbaren ten goede.

3. Stemming

Ter stemming gelegd wordt het voorstel van resolutie van Johan Danen, Mieke Schauvliege en Björn Rzoska over het asbestsaneringsbeleid in Vlaanderen (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2047/1) verworpen met 11 stemmen tegen 3.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Willem-Frederik SCHILTZ,
verslaggever